

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

MUNKATERV

az Emberi Jogi Munkacsoport 2020-2022 közötti tevékenységéhez

Vezetői összefoglaló

Az Emberi Jogi Munkacsoport (a továbbiakban: Munkacsoport) 2019. december 19-ei ülésén döntött arról, hogy egy munkaterv kerüljön elfogadásra 2020. első félévében. A munkaterv célja, hogy meghatározza azon témákat, amelyek – egyéb aktuálisan felmerülő témák és a civil szervezetek javaslatai mellett – szerepelnek az Emberi Jogi Munkacsoport és az Emberi Jogi Kerekasztal tematikus munkacsoportjainak napirendjén. Több olyan kérdés is felmerül, amelyek az Emberi Jogi Munkacsoportról szóló 1039/2012 (II.22.) Korm. határozatban rögzített feladatokból eredően állandó napirendi pontként szerepelnek az üléseken.

Fontos rögzíteni az elkövetkező két évben aktuális emberi jogi felülvizsgálatokat is, amelyek tárcaközi együttműködést igényelnek, valamint az egyéb intézkedéseket, eseményeket, rendezvényeket, amelyek kapcsolódnak Magyarország emberi jogi téren vállalt kötelezettségeihez. A munkaterv kitér az egyes elfogadott emberi jogi kapcsolódású stratégiákban meghatározott feladatok végrehajtására is.

Az Emberi Jogi Munkacsoport jelen munkaterv elfogadásával hozzá kíván járulni a Magyar Kormány emberi jogi politikai céljainak érvényesítéséhez. A munkatervben foglalt feladatok végrehajtásának áttekintésére évente, 2021 első félévében és 2022 első félévében kerül sor.

A Munkacsoport a 2020. július 3-ai ülésén fogadta el a munkatervet.

Emberi Jogi Munkacsoport

A Kormány 2012. februári határozatában rendelkezett a Munkacsoport életre hívásáról, melynek fő feladata, hogy figyelemmel kísérje az emberi jogok érvényesülését Magyarországon, konzultációt folytasson a civil szervezetekkel, érdekképviselői és szakmai szervezetekkel, valamint alkotmányos szervekkel, emellett pedig elősegítse az emberi jogok magyarországi érvényesülésével kapcsolatos szakmai kommunikációt.

Figyelemmel kíséri az Emberi Jogi Tanács UPR Munkacsoportjának ülésén Magyarország vonatkozásában tett és általa elfogadott, valamint részben elfogadott ajánlások végrehajtását. Áttekinti továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európa Tanács és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet keretében elfogadott egyezményekből, megállapodásokból, az európai uniós tagságból és egyéb nemzetközi kötelezettségvállalásokból fakadó, az emberi jogok érvényesülésével kapcsolatos feladatokat, valamint figyelemmel kíséri azok végrehajtását.

A Munkacsoport elnöke az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára, alelnöke az Igazságügyi Minisztérium európai uniós és nemzetközi igazságügyi együttműködésért felelős államtitkára. A munkacsoport további tagjai:

- az Agrárminisztérium környezetügyért felelős államtitkára,
- a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára,
- az Emberi Erőforrások Minisztériumának
  - család- és ifjúságügyért felelős államtitkára,
  - egészségügyért felelős államtitkára,
  - oktatásért felelős államtitkára,¹

---

¹ A Korm. határozat módosításának hatályba lépését követő változások következtében a köznevelésért felelős államtitkár a Munkacsoport jelenlegi tagja

- nemzetközi ügyekért felelős államtitkára,²
- szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára,³
- a Honvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkára,
- az Innovációs és Technológiai Minisztérium tudás- és innováció-menedzsmentért felelős államtitkára,⁴
- a Külgazdasági és Külügyminisztérium biztonságpolitikáért felelős államtitkára,
- a Miniszterelnökség
  - civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára,
  - egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára,
  - európai uniós politikák kialakításáért és koordinációjáért felelős államtitkára,⁵
  - üldözött keresztények megsegítéséért és a Hungary Helps Program megvalósításáért felelős államtitkára és
- a Pénzügyminisztérium foglalkoztatáspolitikáért és vállalati kapcsolatokért felelős államtitkára.⁶

Emberi Jogi Kerekasztal és a tematikus munkacsoportok

A Munkacsoport 2012-es alakuló ülésén döntött az Emberi Jogi Kerekasztal létrehozásáról, amelynek jelenleg **72 civil szervezet** a tagja, valamint **további 40 civil és szakmai szervezet** vesz részt meghívottként a tematikus munkacsoportok munkájában. A Kerekasztal jelenleg 11 tematikus munkacsoportban végzi munkáját, amelyek külön-külön hivatottak foglalkozni a sérülékeny társadalmi csoportok jogi, gyakorlati problémáival, valamint szakpolitikai javaslataival.

A tematikus munkacsoportokat kinevezett államtitkár vagy helyettes államtitkár vezeti, tagjai civil szervezetek, érdekképviselői, valamint szakmai szervezetek, illetve az üléseken a tárcák képviselői is részt vesznek, döntéseiket konszenzussal hozzák.

Az Emberi Jogi Kerekasztal keretében az alábbi tematikus munkacsoportok működnek:

Tematikus Munkacsoport	Elnök
Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport	IM, parlamenti államtitkár
Fogyatékossgal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport	EMMI, szociális ügyekért felelős államtitkár

² A Korm. határozat módosításának hatályba lépését követő változások következtében a nemzetközi és Kárpát-medencei kapcsolatokért felelős államtitkár a Munkacsoport tagja

³ A Társadalmi Felzárkózásáért Felelős Helyettes Államtitkárság 2019. május 1-jével átkerült a BM-be, ez az Emberi Jogi Munkacsoportról szóló 1039/2012 (II.22.) Korm. határozatban nem került átvezetésre

⁴ A Korm. határozat módosításának hatályba lépését követő változások következtében a Munkacsoport jelenlegi tagja a felsőoktatásért, tudás- és innováció-menedzsmentért felelős államtitkár

⁵ Az európai uniós politikák kialakításáért és koordinációjáért felelős államtitkár feladatait 2019 júliusa óta az IM európai uniós ügyekért felelős államtitkára látja el, ez az Emberi Jogi Munkacsoportról szóló 1039/2012 (II.22.) Korm. határozatban nem került átvezetésre

⁶ A Foglalkoztatáspolitikáért Felelős Államtitkárság 2020. január 1-jével átkerült az ITM-be, ez az Emberi Jogi Munkacsoportról szóló 1039/2012 (II.22.) Korm. határozatban nem került átvezetésre

Gyermekek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport	EMMI, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár
Hajléktalanügyért Felelős Tematikus Munkacsoport	EMMI, szociális ügyekért felelős államtitkár
Idősek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport	EMMI, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár
LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport	IM, parlamenti államtitkár
Menekültügyért és Migrációért Felelős Tematikus Munkacsoport	BM, közigazgatási államtitkár
Nemzetiségi Ügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport	ME, egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár
Nők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport	EMMI, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár
Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport	BM, társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár
Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport	IM, EU-s és nemzetközi igazságügyi együttműködésért felelős államtitkár

A 2020-2022 közötti munka prioritásai

Az Emberi Jogi Munkacsoport és a tematikus munkacsoportok 2020-2022 közötti munkáját, az ülések napirendjét a kormányzati prioritások, a civil szervezetek javaslatai, valamint a nemzetközi felülvizsgálatok során kapott ajánlások határozzák meg. Jelen munkaterv az egyes ülések előtt felmerülő aktuális témákra, a civil szervezetek javaslataira nem tér ki.

A kormányzati prioritások tekintetében meg kell említeni, hogy több szakpolitikai terület horizontálisan, az összes tematikus munkacsoport munkájában megjelenik. A köznevelés, a foglalkoztatás és az egészségügy olyan kérdések, amelyek az egyes tematikus munkacsoportok ügyrendjeiben is kiemelt területként szerepelnek.

A köznevelés területén továbbra is kiemelt cél az oktatás méltányossága, a minőségi, befogadó oktatáshoz való hozzáférés és az antiszegregáció erősítése. Az ezen célkitűzés megvalósítását szolgáló intézkedések elsődleges célcsoportjai a sérülékeny tanulói csoportokhoz tartozó gyermekek és tanulók, így a társadalmi-gazdasági háttérüket tekintve hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma –; a sajátos nevelési igényű; a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók csoportjai, a rendszerszintű fejlesztések a befogadó oktatást támogató iskolai környezet kialakítására irányulnak. A minőségi nemzetiségi neveléshez, oktatáshoz való hozzáférés érvényesítése szintén hangsúlyosan jelenik meg e területen. A célok a hazai jogi garanciákkal összhangban, a célkitűzések megvalósításának eddigi előrehaladása és a nemzetközi ajánlások figyelembe vételével kerülnek meghatározásra.

A foglalkoztatás a kormányzati politikák sorában kiemelt helyen szerepel. A munkaerőpiaci intézkedések, a mind teljesebb foglalkoztatás elérése, a munkanélküliség mértékének visszaszorítása, és ehhez kapcsolódóan a munkajogi szabályozás korszerűsítése révén a

foglalkoztatáspolitikai az elmúlt évek egyik legsikeresebb területévé vált. A társadalmi csoportok számára célzottan kialakított, aktív munkaerőpiaci eszközök, illetve a duális szakképzés együtt segítette elő az egyes sérülékeny csoportok felzárkózását, munkaerőpiaci esélyeinek növelését. A munkahelyen megvalósuló egyenlő bánásmód rendszere az Alaptörvényen nyugszik, erre épül az egyenlő bánásmódról szóló törvény, valamint a hátrányos megkülönböztetést tiltó munkajogi törvénykönyv keretrendszere, mely garanciális elemeivel megfelelő védelmet nyújt valamennyi munkavállalónak. A munkahelyi egészség és biztonság megteremtését, a jogszerű foglalkoztatást a kormány a felügyeleti hatóságok működése által biztosítja. A foglalkoztatáspolitikai célok és a kapcsolódó munkajogi szabályok a releváns nemzetközi dokumentumokkal: az ENSZ Nemzetközi Munkaügyi Szervezete egyezményeivel, az Európa Tanács szociális kartájával és az Európai Unió irányelveivel összhangban kerülnek meghatározásra.

Az egészségügy területén a Kormány alapvető célja, hogy testileg és lelkileg egészséges családok és egyének alkossák a társadalmat, hogy hozzájárulhassanak a nemzet értékeinek gyarapításához. Magyarország egészségveszteségeinek döntő része – más fejlett országokhoz hasonlóan – magatartási és környezeti kockázatokhoz köthető, tehát megelőzéssel jelentősen csökkenthető, nem fertőző krónikus betegségekre vezethető vissza. Az „idő előtti” halálozás miatt elvesztett, valamint a megromlott egészségben leélt évek alapján számított hazai egészségveszteségek 87%-át a nem fertőző betegségek, 10%-át a sérülések és a maradék 3%-át a fertőző, anyai, újszülöttkori és táplálkozási hiánybetegségek csoportja okozzák. Erre tekintettel a krónikus betegségek megelőzése, az eredményes egészségfejlesztés kulcsfontosságú a hazai egészségveszteségek csökkentésében.

Az Emberi Erőforrások Minisztere részéről kezdeményezett fejlesztések három pilléren állnak. Az első jelenti a szakmai fejlesztéseket, melyek középpontjában a megbetegedésekért és halálozásért jórészt felelős krónikus betegségek visszaszorítása, a járványügyi biztonság fejlesztése, a sürgősségi ellátás fejlesztése, a jövőnkét jelentő gyermekek egészségének, a gyermek egészségügyének a fejlesztése és a lelki egészség támogatása áll. A második pillér az egészségügyi ellátórendszer struktúrájának és finanszírozásának korszerűsítése, a harmadik pedig az egészségügyi dolgozók megbecsültségének további javítása.

A Kormány kiemelt célja továbbra is a hátrányos helyzetű lakosság körben az egészség fejlesztése, valamint a betegségek megelőzése. Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is prioritás a népegészségügyi célú szervezett szűrővizsgálatokon való részvételi hajlandóság fokozása (*„Helybe visszük a vizsgálatokat” program*), valamint az alapellátás fejlesztése, az alapellátás népegészségügyi funkcióinak erősítése a hátrányos helyzetű településeken is (*„Három Generációval az Egészségért” Pályázat, Alapellátás-fejlesztési modellprogram*).

A Munkacsoport prioritásának tekinti a technológiai fejlődés kapcsán felmerülő új emberi jogi kihívások és új lehetőségek figyelemmel kísérését, ezek megvitatását mind kormányzaton belül, mind pedig a civil szervezetekkel. Erre való tekintettel a digitalizáció és a mesterséges intelligencia fejlődése, az új technológiák megjelenése kapcsán felmerülő kérdések 2020-2022 között kiemelt figyelmet kapnak, és több tematikus munkacsoport napirendjén is szerepelnek.

A nemzeti kisebbségek védelme, emberi jogaik előmozdítása a Kormány kiemelt emberi jogi célja. A Nemzetiségek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport mind a tizenkét nemzetiséget érintő kérdések megvitatásával, ugyanakkor az egyes nemzetiségek egyéni sajátosságaira figyelemmel kíván hozzájárulni a Kormány célkitűzéseivel. A magyarországi

roma lakosság jogainak előmozdításával a Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport foglalkozik, amely rendhagyó módon évente két ülést Budapesten kívüli helyszínen tart annak érdekében, hogy a résztvevők az ország különböző pontjain véghezvitt társadalmi felzárkózási projektjeit meg tudják ismerni és alkalmazni tudják más területeken is.

2020-2022 között a nemzetközi szervezetek keretében több olyan eseményre is sor kerül, amely alapvetően meghatározza az Emberi Jogi Munkacsoport feladatkörét és prioritásait.

Ki kell emelni Magyarország harmadik Egyetemes Időszakos Felülvizsgálatát (UPR), amelyre 2021 novemberében kerül sor. A UPR részét képezi – ahogyan a korábbi alkalmakkal is – a civil szervezetekkel folytatott párbeszéd. Ennek részeként, valamint a sikeres felkészülés érdekében 2021 első félévében az összes tematikus munkacsoport napirendjén szerepel a 2016-ban kapott ajánlások végrehajtásának áttekintése. A korábbi gyakorlatnak megfelelően az emberi jogok.kormany.hu oldalra feltöltésre kerül a UPR nemzeti jelentés, azon árnyékjelentések, amelyekhez a civil szervezetek hozzájárulnak, valamint a kapott ajánlások. Emellett a Munkacsoport hozzájárul a felülvizsgálatra való megfelelő kormányzati felkészüléshez, a sikeres védéshez és a védést követően elfogadott és részben elfogadott ajánlások végrehajtásának nyomon követéséhez.

Több emberi jogi egyezmény végrehajtására vonatkozó felülvizsgálatra is sor kerül az Egyesült Nemzetek Szervezete és az Európa Tanács keretében, illetve új kezdeményezésekre, megkeresésekre az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet részről. Az Európai Unió tevékenysége során ki kell emelni az alapjogi vonatkozású kötelezettségszegési eljárások figyelemmel kísérését, valamint az Alapjogi Charta végrehajtására vonatkozó hazai intézkedéseket. Az Emberi Jogi Munkacsoport feladatköréből adódóan nyomon követi ezek aktualitásait és szorgalmazza, hogy a tematikus munkacsoportok tüzzék napirendjükre a fenti témákat.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának soros elnökségét Magyarország 2021 májusa és novembere között tölti majd be. Az elnökség fő prioritásai várhatóan a következők lesznek: a nemzeti kisebbségek hatékony védelmének előmozdítása; a jövő generáció: ifjúságpolitika, gyerekjogok, családi értékek védelme, társadalmi felzárkózás és a romák lehetőségei; vallásközi párbeszéd; a jövő kihívásai: kiberbűnözés, mesterséges intelligencia; valamint a környezetügy terén az európai tájvédelem, élőhelyek védelme, az egészséges környezethez való alapvető jog.

Az elnökség öt fő prioritása keretében több, várhatóan emberi jogi vonatkozású programot is terveznek az illetékes tárcák:

- szakértői rendezvények, konferenciák a nemzeti kisebbségek védelmének témakörében, az ET kisebbségvédelemben betöltött szerepéről;
- az ifjúságvédelem terén szakmai rendezvények a fiatalok emberi jogainak érvényesüléséről (beleértve a kisebbséghez tartozó fiatalok jogainak érvényesülését, a felnövekvő roma generációk társadalmi felzárkóztatásáról, a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni védelméhez és az ET gyermekjogi stratégiájához kapcsolódóan);
- a jövő kihívásai kapcsán a mesterséges intelligenciával foglalkozó szakértői ülés (e területen az ET-ben hazánk aktív részvételével megkezdődött egy jogi keret potenciális elemeinek és megvalósíthatóságának vizsgálata, figyelemmel az ET emberi jogi, demokrácia és jogállamisági sztenderdjeire);

- a környezetügy (amelynek része az egészséges környezethez való jog) területén is több szakmai programra kerülne sor Magyarországon és Strasbourgban is;
- az Emberi Jogok Európai Bírósága előtti kormányképviselők informális találkozásának megszervezése;
- kiadásra kerülne az Emberi Jogi Kézikönyv aktualizált szövege magyar és angol nyelven.

A fentiekén túl meg kell említeni a nemzetközi szervezetek delegációinak látogatását, valamint a különböző ad hoc, egy-egy aktuális téma kapcsán felmerülő megkereséseket is, amelyekre 2020-2022 között kerül sor.

A Kormány földrajzilag kiterjedt és eszközeit tekintve széles spektrumú nemzetközi szerepvállalással demonstrálja, hogy Magyarország – mind lakosság-, mind pedig GDP-arányosan – a nemzetközi közösség felelős és szolidáris szereplője, a korábbi szerepvállalásához képest jóval aktívabban vesz részt a migrációs válság kezelését célzó nemzetközi fejlesztési, humanitárius segítségnyújtási és válságkezelési erőfeszítésekben. Az Emberi Jogi Munkacsoport – figyelemmel arra, hogy a fentieknek megfelelően a Kormány által vállalt emberi jogi kötelezettségek végrehajtására nem kizárólag belföldön kerülhet sor – nyomon követi a Hungary Helps program keretében tervezett programok megvalósulását, valamint az üldözött keresztények megsegítése érdekében hozott intézkedéseket.

Hasonló módon a nemzetközi ajánlásokhoz és vállalásokhoz, a nemzeti emberi jogi stratégiák, akciótervek és stratégiai célok vonatkozásában is indokolt, hogy a Munkacsoport nyomon kövesse az azokban vállalt kötelezettségek teljesítését, párbeszédre kerüljön sor a civil szervezetekkel a kormányzat prioritásairól.